

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	315
Land:	Somalia
Kilde:	Migrationsverket
Titel:	Säkerhetssituationen i Somalia – Maj 2011
Udgivet:	9. juni 2011
Optaget på baggrundsmaterialet:	15. august 2011

2011-06-09

Säkerhetssituationen i Somalia

Maj 2011

Informationen är sammanställd utifrån noggrant utvalda och allmänt tillgängliga informationskällor. Alla använda källor refereras.

Informationen har noggrant granskats, utvärderats och bearbetats under en begränsad tid. Sammanställningen gör inte anspråk på att vara uttömmande och bör inte tillmätas exklusivt bevisvärde i samband med avgörandet av ett enskilt ärende. Informationen i rapporten återspeglar inte nödvändigtvis Migrationsverkets officiella ståndpunkt i en viss fråga och det finns ingen avsikt att genom rapporten göra politiska ställningstaganden.

© 2011 Landinformationsenheten

Mogadishu

Maj 2011 har präglats av hårda strider mellan Transitional Federal Government (TFG)/Afrikanska Unionens fredsbevarande styrkor (AMISOM) och Al Shabaab (AS) i Mogadishu. Centralt i striderna har varit kontrollen över marknaden Bakara i distriktet Hawl Wadaag.

TFG/AMISOM har under den andra halvan av månaden avancerat mot Bakaramarknaden som tidigare kontrollerats av AS. Striderna har inneburit beskjutning in mot marknaden. Bland annat har den del av marknaden där grönsaker och spannmål säljs beskjutits och TFG/AMISOM tog tillfälligt över delar av marknaden där telekomföretag ligger. Skadorna mot telekomföretagen innebar att internet delvis låg nere i slutet av månaden vilket avbröt rapporteringen från staden. Telekomföretagen kan inte flytta sin utrustning från marknaden vilket många andra affärsmän gjort till följd av striderna.¹ Världshälsoorganisationen (WHO) uppger att vapenrelaterade skador i Mogadishu under månaden uppgår till 1 600 varav barn under fem år står för 735. Uppgifterna baserar sig på antalet intagna för vapenrelaterade skador vid de tre stora sjukhusen i Mogadishu. Det är en markant ökning sedan april och beror på att striderna i maj stått i det tätbefolkade området kring Bakaramarknaden. Minst 70 av dessa har dödats

¹ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-04, 2011-05-19, 2011-05-26, 2011-05-28

NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-16, 2011-05-23, 2011-05-30

i striderna.² Vägarna till Bakaramarknaden har sedan tidigare varit avskurna så när som på en gata i frontlinjen.³ De flesta gatorna till marknaden har fortsatt varit stängda på grund av striderna. Några dagar har striderna lett till att affärsverksamheten upphört.⁴ TFG/AMISOM har tagit kontroll över den huvudsakliga vattenkällan i Bakara.⁵ I slutet av månaden bekräftade AS talesman Sheikh Ali Mohamud Rage (också känd som Sheikh Ali Dheere) att AS förlorat kontroll över områden i Bakaramarknaden.

Strider har också pågått i andra delar av staden. Utöver distriktet Hawl Wadaag så var striderna mellan TFG/AMISOM och AS också särskilt intensiva i distrikten Hodan och Waaberi. Från distriktet Dharkenley har också i större omfattning rapporterats våldsamheter. Det rör sig om fjärrutlösta bomber som riktats mot TFG men även skadat civila. Från området har också rapporterats om grupperingar av TFG-soldater som hamnat i väpnade sammandrabbningar med varandra samt att TFG vid två tillfällen skjutit ihjäl personer som inte följt deras uppmaningar. Vid det ena tillfället var det en affärsägare som vägrade betala skatt.⁶ Väpnade sammandrabbningar inom TFG har också ägt rum i distrikten Dayniile, Waaberi och Hamar Jabjab.⁷

Efter ett bombattentat i distriktet Hodan i slutet av månaden när en självmordsbombare iklädd TFG-uniform sprängdes nära en AMISOM-bas har misstänksamhet mot falska TFG-män utlöst sammandrabbningar TFG-grupper emellan samt att misstänkta personer i TFG uniform arresterats vid en säkerhetsoperation. TFG har under månaden därutöver genomfört flera säkerhetsoperationer.⁸

Den 14 maj samlades parlamentsledamöter som i maktstriden mellan presidenten och talmannen stöder talmannen i Nairobi. Vice talmannen Abdiweli Ibrahim Sheikh Mudey uppgav att vägen från Mogadishu hamn via Dabka till Bakaramarknaden inte är öppen och att distriktet Bondheere, inrikesministeriet, italienska ambassaden bara 200 meter från Juba hotell,

² OCHA Somalia, Weekly Humanitarian Bulletin, Issue # 20 13 – 20 May 2011, Issue # 21 20 – 27 May 2011, Issue # 22 27 May – 3 June 2011

<http://ochaonline.un.org/somalia/SituationReports/tabid/2715/language/en-US/Default.aspx> (Hämtad 2011-06-09)

³ OCHA Somalia, Weekly Humanitarian Bulletin, Issue #14, 1 – 8 April 2011, Issue # 15 8 – 15 April 2011, Issue #17 21-29 April 2011

<http://ochaonline.un.org/somalia/SituationReports/tabid/2715/language/en-US/Default.aspx> (Hämtad 2011-05-01)

⁴ NGO Safety Programme, Daily Security Reports, 2011-05-24, 2011-05-26

⁵ NGO Safety Programme, Weekly Report, 2011-05-30

⁶ NGO Safety Programme, Daily Security Reports, 2011-05-04, 2011-05-11

NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-09, 2011-05-16, 2011-05-23, 2011-05-30

⁷ NGO Safety Programme, Daily Security Reports, 2011-05-09, 2011-05-31

⁸ NGO Safety Programme, Daily Security Reports, 2011-05-05, 2011-05-19, 2011-05-21, 2011-05-31

NGO Safety Programme, Weekend Report, 2011-05-30

Fiat, Lucciolo basketplan och gamla hamnen i Cabdulcasiis fortfarande är under AS kontroll.⁹

I mitten av maj rapporterades det om intern splittring inom Ahlu Sunna Wal Jamaa (ASWJ) i Mogadishu. ASWJ:s ledare i distriktet Hodan tillsammans med dess självutnämnde ledare för ASWJ Mogadishu avskedade ASWJ:s tillika självutnämnde talesman i Mogadishu, som vägrade acceptera beslutet. Den självutnämnde ordföranden i ASWJ Mogadishu, Sheikh Abdullahi Moallim Nur, anses dock vara den mest inflytelserika inom ASWJ Mogadishu.¹⁰

I mitten av maj kom ett uttalande från talesmannen för TFG:s polis att AS nyligen förberett sju personer i Afgooye för självmordsattacker i Mogadishu. Det indikerades att flertalet var utländska stridande från Afghanistan, Pakistan och USA. I slutet av månaden sågs mer än femton fordon med utländska stridande resa ut från Mogadishu mot Afgooye. Inga övriga tecken på att AS överger Mogadishu har noterats.¹¹

I senare delen av maj rapporterades oidentifierade helikoptrar ha flugit över distrikten Heliwa och Yaaqshiid i norra AS-kontrollerade Mogadishu. AS besköt dem men de besvarade inte elden. Även några dagar senare har oidentifierade helikoptrar setts flyga över Mogadishu.¹²

Mudug

En man från hawiye – habr gedir – saad skadades när han besköts i södra Gaalkacyo av okända maskerade män.¹³ Motiv till dådet är okänt. I Badiradely har förekommit väpnade sammandrabbningar mellan hawiye – habr gedir – saad och hawiye – habr gedir – saleban gällande vatten. Fyra personer dödades och femton skadades.¹⁴

I slutet av maj rapporterades att Galmudugs polis inte fått lön utbetalad på två månader. De försenade löneutbetalningarna tros bero på att Galmudugs finansminister avskedats och att det har lett till att en för utbetalningarna nödvändig underskrift saknas.¹⁵

Galguduud

I Ballijeh mellan Cabud Waaq och Herale har strider mellan milis från darood – marehan och milis från dir lett till att åtta personer dödats. Striderna bröt ut efter att en person från marehan skadade en person från dir.¹⁶ AS tog kontroll över Dhagaxyaley, 45 km söder om Guri Ceel och

⁹ NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-16

¹⁰ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-19

¹¹ NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-16, 2011-05-30

¹² NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-21, 2011-05-26

¹³ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-04

¹⁴ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-19

¹⁵ NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-30

¹⁶ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-11

arresterade tre mån för samröre med ASWJ. Senare kom ASWJ med förstärkning men utgången av de striderna är inte kända.¹⁷ I Cadaado har väpnade sammandrabbningar pågått mellan Himan och Heeb milis och lokal milis. Två civila och en milisman dödades i striderna. Striderna utlöstes av att Himan och Heeb dödat en person när de försökt arrestera honom vilket ledde till hämndaktioner från offrets släktingar.¹⁸

Det har förekommit dispyter inom ASWJ enligt klanlinjerna hawiye – habr gedir – ayr, darood – marehan och dir. Hawiyeklanen hawadles milis om ca 200 man har flyttat från Guri Ceel till Beer Gadiid. De har inte brutit sig loss från ASWJ men avvaktar en lösning mellan ayr, marehan och dir. Representanter från ASWJ Dhusamarreeb och Xeralle reste i nära anslutning till detta till Cabud Waaq för att diskutera ett samgående och val av nästa ledare.¹⁹ Mot bakgrund av ASWJ:s interna dispyter kallade i senare delen av maj Etiopien dem till möte. Vid mötet gick ASWJ med på att inom 45 dagar välja en ny ledare. Etiopien insisterade också på att ASWJ skulle göra en offensiv mot Ceel Buur och sluta sälja vidare de vapen som Etiopien förser dem med.²⁰

Sexton äldste från hawiye – habr gedir – ayr – habar eji reste till Ceel Buur för att möta AS gällande fördelning av vattenresurser och framtida samarbete i området. Ordföranden för ASWJ i centrala Somalia, Sheikh Yusuf Mohamud Hefow, som kommer från samma subklan var inbjuden men tackade nej. Förhandlingarna kan möjligen ge en indikation på AS öppenhet för att forma nya allianser.²¹

Hiiran

I Beledweyne och även i byn Bacad, 15 km norr om staden, har strider mellan Shabelle Valley State (SVS) och AS pågått i maj. Antalet döda och skadade är oklart, men minst tolv har dödats och minst tio har skadats varav en del var stridande. En del bybor lämnade Bacad för att undgå striderna. SVS har genomfört hit-and-run attacker mot AS positioner i Halgan, 75 km söder ut mot Buulobarde. AS tros ha försvarat sina positioner. AS har fått förstärkning av manskapet från regionen Bakool.²²

I Teedan och Waab Weyn, 75 km och 95 km söder om Guri Ceel, har pågått strider mellan AS och milis från hawiyeklanen hawadle som stödjer ASWJ. I striderna har nio personer, troligen i första hand från AS, dödats.

¹⁷ NGO Safety Programme, Daily Security Programme, 2011-05-13

¹⁸ NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-16

¹⁹ NGO Safety Programme, Weekly Report, 2011-05-30

NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-30

²⁰ NGO Safety Programme, Weekly Report, 2011-05-23

²¹ NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-30

NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-31

²² NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-09, 2011-05-13, 2011-05-24, 2011-05-30

NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-16

Hawadlemilis och lokal milis från AS har de senaste åren då och då drabbat samman i området.²³

TFG har försökt förmå SVS och ASWJ/hawadle²⁴ att strida under ett enat ledarskap och TFG-flagg. Detta försök misslyckades. SVS och ASWJ/hawadle saknar disciplin och sätter upp illegala vägspärrar, vars främsta syfte är att beskatta förbipasserande. Detta är en anledning till högre priser på varor i Beledweyne vilket leder till missnöje hos befolkningen.²⁵

Stridande för SVS har satt upp nya vägspärrar utmed vägen mellan Jiracle och Ceelgaal.²⁶

Shabelle Dhexe (Mellersta Shabelle)

I Balcad norr om Mogadishu arresterade AS sexton bönder i början av maj för att de inte betalat sin del om 400 000 shilling till striderna mot TFG.²⁷

Shabelle Hoose (Nedre Shabelle)

I mitten av maj införde AS beskattning på lokala affärsrörelser. Små affärsstånd får nu betala 20 – 40 USD per månad till AS medan större affärsrörelser får betala 100 – 200 USD per månad. De som bor i offentliga byggnader, vilket kan beröra många internflyktingar i Afgooyekorridoren, ska betala 10 – 20 USD i månaden i hyra.²⁸

I Marka har AS genomfört en säkerhetsoperation där åtta unga män arresterades anklagade för att sälja och konsumera hash och hembryggt öl. I byn Medina några kilometer väster om Afgooye genomförde AS en säkerhetsoperation och beslagtog tio gevär. Den lokala AS-administrationen utfärdade ett dekret som förbjöd lokalbefolkningen att spela fotboll.²⁹

Bakool

I Wajid arresterade AS i början av månaden ett dussintals män anklagade för att sälja och tugga khat. Några dagar senare arresterades ca tjugo affärsmän som vägrat betala skatt.³⁰

I Xuddur straffades en tjugoårig man med 100 piskrapp inför en stor folksamling för att ha haft illegalt sex med en kvinna.³¹

²³ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-31

²⁴ Hawadle är en underklan inom hawiye.

²⁵ NGO Safety Programme, Weekly Report, 2011-05-30

²⁶ NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-30

²⁷ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-04

²⁸ NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-16

²⁹ NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-23

³⁰ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-04

NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-09

³¹ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-11

Bay

AS avrättade i början av maj i Baidoa två personer som anklagades för spioneri för TFG genom att skjuta dem till döds. Innan avrättningen hade AS åkt runt och med högtalare uppmanat befolkningen att övervara densamma. Senare i månaden beordrade den lokala AS-administrationen piskning av två kvinnor och tre män anklagade för att använda och handla med narkotika. Piskningen genomfördes centralt i staden och bevittnades av en stor folksamling.³²

I Berdale i distriktet Baidoa nekade AS ett antal familjer från olika områden i regionen Bay att åka till Etiopien i syfte att dra nytta av FN:s mathjälp. Familjerna tvingades återvända till sina respektive hemområden.³³

På vägen mellan Qanzax-Dheere och Buurdhuubo har AS plundrat fem privatägda lastbilar med matvaror. Lastbilarna var på väg mot Belet Hawo i regionen Gedo.³⁴

I Qansaxdheere har minst tjugo utländska stridande setts tillsammans med AS milis.³⁵

Gedo

Strider har brutit ut i byn Maykaareebi mellan Luuq och Garbahaarrey när AS i bakhåll överföll konvojer tillhörande anti-AS-milis. ASWJ-ledaren Sheikh Hassan Qoryooley skadades och avled senare under transport till sjukhus i Nairobi. Därutöver dödades åtta personer i striderna och tolv personer från AS tillfångatogs.³⁶

AS har i mitten av maj vid två tillfällen attackerat Garbahaarrey. I mitten av maj rapporterades att AS återtagit delar av staden. Anti-AS har genomfört säkerhetsoperationer i staden där tretton personer misstänkta för samröre med AS arresterats. Morgonen efter en attack från AS avrättade anti-AS en man som anklagades för spioneri för AS räkning. ASWJ har därefter gått ut och varnat befolkningen för att spionera för AS. Avrättningen orsakade oenighet då några hade velat att han i stället fått betala diya (blodskompensation). ASWJ har även avrättat en soldat som dödat en annan ASWJ-soldat.³⁷

Det har även förekommit väpnade sammandrabbningar mellan AS och anti-AS utanför Luuq och i Bohol-Bashiir. AS attackerade i dessa fall anti-AS som försvarade sina ställningar.³⁸

³² NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-05, 2011-05-23

³³ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-19

³⁴ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-17

³⁵ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-26

³⁶ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-04, 2011-05-05

³⁷ NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-16, 2011-05-23

NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-17, 2011-05-19

³⁸ NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-30

I mitten av maj rapporterades att Etiopien arresterat Barre Hiirale som anser att han är för fokuserad på sina egna intressen i Kismaayo. Etiopien har arresterat ett antal parlamentsledamöter från Transitional Federal Parliament (TFP) och andra befälhavare, huvudsakligen från subklanen hadame.³⁹

Oenigheter inom miliser, såväl AS som anti-AS, har rapporterats. Från Ceel Waaq har rapporterats om strider inom anti-AS där darood – ogaden ville bli omplacerade till Dhoobles frontlinje och inte längre strida för darood – marehan och hawiye – garre. Det har rapporterats om oenigheter inom anti-AS-miliser i Luuq och Bohol Bashiir gällande det faktum att Etiopien arresterat parlamentsledamöter från TFP och andra befälhavare.⁴⁰

I utkanten av Buurdhuubo, drabbade två grupper inom AS samman. AS-medlemmar tillhörande darood – marehan vägrade ta order från den lokala befälhavaren i AS och bestämde sig för att sätta upp ett eget läger varpå AS försökte avvärja dem. Detta har lett till att offensiven inte genomförs så länge oenigheten pågår.⁴¹

I början av maj arresterade anti-AS i Buusaar två personer som ska ha varit i besittning av giftig substans. Kontrollen över Buusaar har växlat under maj månad och läget i staden är spänt. Anti-AS har vid i vart fall två tillfällen lämnat staden på grund av interna dispyter. I vart fall i det ena fallet handlade dispyten om obetalda löner. AS har då utan strid gått in och tagit över. Anti-AS lämnade i slutet av maj flera positioner i området Dhamaslein i protest mot försenade löneutbetalningar.⁴²

I de områden som AS håller råder ett förbud mot kommersiell trafik. Som en konsekvens av det får de människor som beger sig från regionen Gedo i Somalia till Etiopien gå långa sträckor till fots.⁴³

I slutet av maj rapporterades att 700 man som tränats i Etiopien snart väntas integreras i de existerande trupperna i Gedo.⁴⁴

Juba Dhexe (Mellersta Juba)

³⁹ NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-16, 2011-05-23

NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-17

⁴⁰ NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-09, 2011-05-23

⁴¹ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-11

⁴² NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-09

NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-26, 2011-05-28, 2011-05-30

⁴³ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-28

⁴⁴ NGO Safety Programme, Weekly Report, 2011-05-30

Juba Hoose (Nedre Juba)

Det har rapporterats om strider i Dhooble när AS i utkanten av staden attackerade anti-AS. Vid ett annat tillfälle har strider mellan AS och anti-AS rapporterats mellan Tabta och Dhooble respektive vid byn Hawina, 40 km väst om Dhooble.⁴⁵

Dispyter mellan kenyatränad anti-AS-milis och Ras Kambooni milis kom i dagen när en delegation från den nyligen bildade staten Azaniya (se mera nedan) togs emot av de kenyatränade trupperna.⁴⁶

Anti-AS styrkor tog utan strid kontroll över gränssbyn Kulbiyow den 14 maj. AS hade dragit sig tillbaka då de hörde att anti-AS var på väg. Orten har en strategisk betydelse då den ligger utmed vägen från Kenya till Badhaade.⁴⁷

I det av AS kontrollerade Kismaayo har i slutet av maj åtta tonåringar arresterats för förmodat icke-islamiskt beteende.⁴⁸

Puntland

I Boosaaso har flera attacker mot välkända män i samhället genomförts dels genom att de skjutits till döds men också en attack där handgranat kastades mot bostaden och en där en fjärrstyrd bomb exploderade. Oroligheterna har föranlett Puntlands säkerhetsstyrkor att genomföra säkerhetsoperationer. Vid dessa har en fjärrutlöst bomb hittats i en moské och flera personer har arresterats.⁴⁹

Puntlands president har som en reaktion på den senaste tidens oroligheter avskedat 21 domare i Boosaaso, Carmo, Burtinle, Jariban och Galdogob. Domarna protesterade mot beslutet och menade att parlamentet är den enda institution som kan besluta om deras avskedande. Puntlands säkerhetsstyrkor arresterade senare en domare som uttalat sig i media och menade att beslutet var olagligt.⁵⁰

Internflyktingar har av markägaren vräcks från Shabelle internflyktingläger i Boosaaso. Några dagar senare har delar av de tre internflyktinglägren Abow B&A, Biyo kulule och Girible som har samma markägare som Shabelle delvis tömts.⁵¹ Några invånare i värdsamhällena har donerat land till de vrädda internflyktingarna, men landet saknar basal service som vatten och sanitet. Det är inte känt hur länge internflyktingarna kan bo i sina nya

⁴⁵ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-11, 2011-05-12

NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-23

⁴⁶ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-06

⁴⁷ NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-16

⁴⁸ NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-30

⁴⁹ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-12, 2011-05-16, 2011-05-17

⁵⁰ NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-23

NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-24

⁵¹ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-28, 2011-05-31

boplatser.⁵² Puntlands styrkor har i slutet av maj arresterat ett hundratal migranter som planerade att ta sig över Adenviken till Jemen och ett antal personer som sysslar med trafficking.⁵³

Rebeller från Galgala tog i en attack den 10 – 11 maj för ett kort tag kontroll över Galgala. Efter att ha omgrupperat återtog Puntlands styrkor området. Minst femton personer från Puntlands styrkor dödades, några togs som gisslan och tre fordon förstördes under attacken. När Puntlands styrkor återtagit området drog sig rebellerna tillbaka till Kalabayr, Sugur och andra byar utmed huvudvägen.⁵⁴

I det till Puntland hörande norra Gaalkacyo har flera dödsskjutningar skett där motivet är okänt. En av förövarna arresterades av polisen. Förövaren släpptes senare efter förhandlingar mellan offrets och förövarens familjer.⁵⁵ Flera personer har dött i skottlossning med polisen. En man från minoritetsgruppen jareer besköts av polisen sedan han inte hörsammat uppmaningen att stanna. Även en man från darood – majerteen – reer biidyahan dödades i skottlossning sedan han inte åttlytt polisen. En tonåring arresterades efter att i skottlossning med polisen befunnits ha en handgranat.⁵⁶

Klanerna hawiye – habr gedir – saad och hawiye – habr gedir – saleban drabbade samman i strider i Dowgab gällande kontrollen av vattentillgångar. På saads sida dödades en och fyra skadades. Information om döda och skadade på salebans sida saknas.⁵⁷

I slutet av maj hölls ett möte med Puntlands guvernör över regionen Mudug, borgmästaren i Gaalkacyo och ett antal prominenta äldste där penninginsamling och säkerhet diskuterades. Dels bidrog personer omgående med 25 000 USD och dels instiftades ett permanent insamlingsprogram som innebär att lokala företag tar ut 1 USD för varje månadsräkning till sina kunder. De insamlade medlen ska bidra till kostnaderna för regeringens säkerhetsoperationer.⁵⁸

Somaliland

Det har varit oroligheter i Laascaanood i regionen Sool. En lärare arresterades för misstänkt samröre med AS. Detta utlöste demonstrationer från elevernas sida. Fyrtio elever arresterades i samband med

⁵² OCHA Somalia, Weekly Humanitarian Bulletin, Issue # 21 20-27 May 2011
<http://ochaonline.un.org/somalia/SituationReports/tabid/2715/language/en-US/Default.aspx>
(Hämtad 2011-06-09)

⁵³ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-28, 2011-05-31

⁵⁴ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-11, 2011-05-12

NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-16

⁵⁵ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-11, 2011-05-12, 2011-05-19, 2011-05-26

⁵⁶ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-17, 2011-05-28, 2011-05-30

⁵⁷ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-23

⁵⁸ NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-30

demonstrationerna. Polisen sköt skott i luften för att skingra demonstranterna och tre personer skadades av förlupna kulor. Traditionella ledare anklagade polisen för att de tre skadats.⁵⁹

Två handgranater har kastats in i den regionala guvernörens hus i Laascaanood. Guvernören undkom skada då han vid tillfället inte var hemma. Ordföranden i regionala domstolen i regionen Sool, som tillträdde i mars 2011, har skjutits till döds och en civilperson som befann sig i närheten dog också. Ordförandens företrädare dödades även han. Somalilands styrkor har genomfört säkerhetsoperationer där ett antal människor arresterats.⁶⁰

Sanaag, Sool och Cayn (SSC)-milis attackerade i slutet av maj Somalilands armé i byn Gambadhe i distriktet Laascaanood. Två soldater på Somalilands sida och en kvinna från området dödades.⁶¹ Några dagar senare pågick väpnade sammandrabbningar i Tuqo Raq och Gambadhe mellan somaliländska styrkor och milis lojal med Ahmed Garash som senare under dagen förstärktes med trupper från Puntland. Uppgifterna om antalet döda varierar mellan tre och sexton och antalet skadade mellan åtta och sjutton.⁶²

I Burao har i slutet av maj ledare av den lokala administrationen arresterats anklagade för att ha missbrukat statliga resurser respektive den lokala administrationens budget. Även i Gebileey har en ledare i den lokala administrationen avskedats efter anklagelser om att han missbrukat den lokala budgeten.⁶³

Azaniya

Den nya staten Azaniya, även kallad Jubaland, sträcker sig över regionerna Gedo, Juba Dhexe och Juba Hoose som ligger utmed kenyanska gränsen i södra Somalia. Azaniya har bildats i april 2011 i Nairobi i Kenya och dess president är före detta somaliske försvarsministern professor Mohamed Abdi Gandi. Presidenten har uttryckt att Azanias främsta mål är att bekämpa Al Shabaab. Kenyas regering är intresserad av att ge Azaniya fullt stöd och dess tillkomst förefaller i mångt och mycket vara en skapelse från Nairobi. Etiopien och Djibouti har motsatt sig bildandet av den nya staten. TFG:s premiärminister Mohamed Abdullahi Mohamed har uppmanat Kenya att respektera de bilaterala relationerna mellan Somalia (TFG) och Kenya och menar att skapandet av eventuellt nya administrationer i Somalia är en uppgift för TFG.⁶⁴ I början av maj uttalade TFG:s guvernör i regionen Gedo

⁵⁹ NGO Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-09

⁶⁰ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-11, 2011-05-13, 2011-05-19

⁶¹ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-28

⁶² NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-30

⁶³ NGO Safety Programme, Daily Security Report, 2011-05-30, 2011-05-31

⁶⁴ Raxanreeb, *Somalia government cautious Kenya's support to Azaniya/Jubaland administration*, 2011-04-07 <http://www.raxanreeb.com/?p=90664> (Hämtad 2011-06-09)
Foreign Policy, *Welcome to Azania/Jubaland: The world's newest pseudostate*, 2011-04-06 http://blog.foreignpolicy.com/posts/2011/04/06/welcome_to_azania_somalia_s_newest_pseudostate

Mohamed Abdi Kalil att TFG inte erkänner staten Azaniya och anklagade den för att ha starka kopplingar till AS.⁶⁵ Av rapporteringen från området förefaller dock Azaniya vara en pappersprodukt vars reella betydelse i området är begränsad.

Korruption

I slutet av maj rapporterades att chefen för Public Finance Management Unit som är den somaliska regeringens organ för att kontrollera landets finanser har lämnat en rapport där det framgår att endast 2,8 miljoner USD av 75 miljoner av kontanter som kommer från arabländer har redovisats av regeringen. Läger man sedan till inkomster från hamnen, flygplatsen, khatförsäljningen och telekombranschen ska ytterligare 300 miljoner USD läggas till de miljoner som arabländer bidragit med. Transparens saknas av de pengar som TFG rör sig med. Arabländer har en tradition av ”kontant diplomati” där företrädare på besök får en säck med hundradollars sedlar. Pengarna som donerats till TFG ska deponeras i Somalias Central Bank, en nyrenoverad byggnad i Mogadishu. Endast en bråkdel av inkomsterna deponeras där. Dessa stora kontantutbetalningar som går ner i enskilda regeringsföreträdares fickor är ett starkt incitament att klamra sig kvar vid makten utan att fästa så stor vikt vid det faktiska regeringsarbetet och de behov som finns i landet.⁶⁶

Avslutande kommentar

Frånvaron av rapportering om politiska framsteg är talande. TFG har inte visat handlingskraft att uppnå de för övergångsregeringen uppsatta målen. Däremot har maktstriden inom övergångsinstitutionerna varit påtaglig under hela våren 2011. De uppgifter som nu kommit fram om att endast en bråkdel av de medel som regeringen har att röra sig med redovisas stärker tyvärr bilden av en regering vars företrädare har starka egenintressen och svaga incitament att leverera övergångsregeringens arbetsuppgifter.

I Mogadishu har intensiva strider pågått i det tätbefolkade området kring den i viktiga Bakaramarknaden vilket har lett till att antalet vapenrelaterade skador uppgår till 1 600, varav barn under fem år står för 735. Det är en markant ökning av vapenrelaterade skador. Striderna kring Bakaramarknaden har också lett till att affärsmän har flyttat sin verksamhet därifrån. Telekomföretagen som inte kan flytta sin verksamhet har drabbats och tidvis har internet legat nere. AS har i striderna förlorat områden i Bakaramarknaden till TFG/AMISOM. Strider har också pågått i andra delar av Mogadishu, intensivast i distrikten Hawl Wadaag, Hodan och Waaberi. I distriktet Dharkenley har AS attackerat TFG med fjärrutlösta bomber. Splittring inom såväl TFG som ASWJ har även i maj syns genom interna

ignpolicy.com/posts/2011/04/06/welcome_to_azania_somalias_newest_pseudostate
(Hämtad 2011-06-09)

⁶⁵ National Safety Programme, Weekend Security Report, 2011-05-09

⁶⁶ NPR, *Millions In Cash Payments Missing In Somalia*, 2011-05-24

<http://www.npr.org/templates/story/story.php?storyId=136616536> (Hämtad 2011-06-09)

väpnade sammandrabbningar och maktkamper. I senare delen av maj sågs oidentifierade helikoptrar flyga över AS-kontrollerat område i Mogadishu.

I södra och centrala Somalia utanför Mogadishu har från AS-kontrollerat område rapporterats om arresteringar och kroppsstraff för brott mot av AS uppställda bestämmelser. I regionerna Gedo och Juba Hoose (Nedre Juba) har strider mellan AS och anti-AS pågått. Antalet rapporterade döda är där lägre än från striderna i Mogadishu. Splittringen efter klanlinjer inom miliser, såväl inom AS som anti-AS, har visat sig vid flera tillfällen under månaden. Splittringen inom anti-AS har lett till att offensiver har skjutits upp. En fortsatt splittring försvagar offensiven, å andra sidan syns som nämnts ovan även splittring efter klanlinjer inom AS.

Etiopien har arresterat Barre Hiirale då de anser att han är för fokuserad på sina egna intressen i Kismaayo. Till etiopisk arrest har också tagits ett antal parlamentsledamöter från TFP och andra befälhavare. Att Etiopien har en aktiv del i offensiven i södra Somalia är känt sedan tidigare. Kenyas inblandning i konflikten har dock ökat, bland annat genom att stödja den nya staten Azaniya. Den nya statens betydelse i sig är dock begränsad.

I centrala Somalia har strider mellan klanmiliser lett till dödsfall och sårade. Orsaken till striderna kan vara tvister om vatten, men också mer direkt maktstrid om kontroll över områden. ASWJ har problem med intern oenighet men har efter möten med Etiopien beslutat att välja en ny ledare inom 45 dagar. Etiopien har också uppmanat ASWJ att sluta sälja vidare de vapen som Etiopien förser dem med. För att offensiven mot AS från TFG/ASWJ/ Etiopien ska kunna bli framgångsrik krävs att ASWJ lyckas att ena sig under ett kommando.

I regionen Galguduud har ett möte har ägt rum mellan sexton äldste från en hawiyeklan och AS gällande fördelning av vattenresurser och samarbete i området. Förhandlingarna kan vara en indikation på AS öppenhet för att forma nya allianser, ett pragmatiskt drag för att stärka sina positioner.

I såväl Puntland som i östra Somaliland kan det vara farligt att vara en framstående man. I Boosaaso i Puntland har attacker mot välkända män i samhället fortsatt och flera har skjutits till döds. Även i norra Gaalkacyo har dödsjutningar ägt rum. Oroligheterna har bemötts med säkerhetsoperationer från Puntlands sida samt att Puntlands president avskedat 21 domare. I Laascaanood i regionen Sool i Somaliland har attacker riktats mot högt uppsatta män som arbetar för Somalilands regering. En av dem har dött i attacken.

Internflyktingar som bott i fyra olika internflyktingläger i Boosaaso har vräkts av markägaren och bor nu i prekära omständigheter där vatten och sanitet saknas. Det är oklart hur länge de kan bo kvar i sina nya hem. Puntlands styrkor har arresterat ett hundratal migranter som planerade att ta

sig över Adenviken till Jemen och ett antal personer som sysslar med trafficking.

Puntlands styrkor har drabbat samman med rebellerna i Galgala och de senare har pressats tillbaka. Striderna ledde till att minst femton personer dödades.

SSC-milisen och Somalilands armé har återigen drabbat samman och lett till mellan sex och tjugotre dödsfall och åtta och sjutton skadade.

Förkortningar

AMISOM	Afrikanska Unionens fredsbevarande styrka
Anti-AS	Samlingsnamn för grupperingar som är motståndare till AS men inte nödvändigtvis allierade med TFG.
AS	Al Shabaab
ASWJ	Ahlu Sunna Wal Jamaa
SSC-milis	Sanaag, Sool och Cayn-milis
SVS	Shabelle Valley State
TFG	Transitional Federal Government (Övergångsregeringen)
TFP	Transitional Federal Parliament (Övergångsparlament)
WHO	World Health Organization (Världshälsoorganisationen)

Källor

Elektroniska källor

Foreign Policy, <http://www.foreignpolicy.com/>

NGO Safety Programme, Daily Security Reports, e-post maj 2011

NGO Safety Programme, Weekend Security Reports, e-post maj 2011

NGO Safety Programme, Weekly Reports, e-post maj 2011

NPR, <http://www.npr.org/>

OCHA Somalia, Situation Reports,
<http://ochaonline.un.org/somalia/SituationReports/tabid/2715/language/en-US/Default.aspx>

Raxanreeb, <http://www.raxanreeb.com/>